



HOTĂRÂREA NR. 426
din data de 06.11.2018

Dosar nr.: 129/2017

Petiția nr.: 1253/03.03.2017

Petent:

Reclamat: Ministerul Educației Naționale

Obiect: Anexa 3 la Ordinul MENCS nr. 3590/05.04.2016 privind aprobarea planurilor-cadru de învățământ pentru învățământul gimnazial are caracter discriminatoriu, având în vedere faptul că elevii nu au dreptul de a studia în regim obligatoriu limba modernă 2.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petenților

.....

2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului

Ministerul Educației Naționale, cu sediul în București, str. General H. M. Berthelot nr. 28 – 30, sector 1

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

3. Petenții reclamă faptul că există o discriminare a copiilor ce frecventează școli cu predare în limbile minorităților naționale prin faptul că aceștia nu au o limbă modernă de studiu ca materie obligatorie.

III. Procedura de citare

4. În temeiul art. 20 alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

5. Prin adresa înregistrată sub nr. 1253/09.03.2017 au fost citați petenții, iar prin adresa înregistrată sub nr. 1410/09.03.2017 a fost citată partea reclamată pentru termenul stabilit de Consiliu la data de 04.04.2017.

6. Procedură legal îndeplinită.

7. La termenul stabilit, ședința de audieri ambele părți au fost absente.

8. Prin adresa înregistrată sub nr. 1919/04.04.2017, partea reclamată depune punct de vedere, care este comunicat petenților prin adresa înregistrată sub nr. 2178/13.04.2017 și solicită acestora să depună concluzii scrise.

9. Prin adresa înregistrată sub nr. 1949/04.04.2018/2008/06.04.2017, petenții depun punct de vedere ce este comunicat părții reclamate prin adresa înregistrată sub nr. 2178/13.04.2017.

10. Prin adresa înregistrată la C.N.C.D. sub nr. 2533/08.05.2017, petenții depun contestație la punctul de vedere emis de M.E.N.C.S., iar prin adresa înregistrată sub nr. 2618/12.05.2017, M.E.N. depune note scrise care sunt comunicate petenților prin adresa înregistrată sub nr. 2785/22.05.2017.

IV. Susținerile părților **Susținerile petenților**

11. Prin sesizarea înregistrată la C.N.C.D. sub nr. 1253/03.03.2017, petenții, un grup de 16 părinți din Miercurea Ciuc, reclamă faptul că Anexa 3 la Ordinul M.E.N.C.S. nr. 3590/05.04.2016 privind aprobarea planurilor-cadru de învățământ pentru învățământul gimnazial are caracter discriminatoriu, având în vedere faptul că elevii nu au dreptul de a studia în regim obligatoriu limba modernă 2.

12. În Monitorul Oficial nr. 446/15.06.2016, partea I, a fost publicat Ordinul M.E.N.C.S. nr. 3590/05.04.2016 privind aprobarea planurilor-cadru de învățământ pentru învățământul gimnazial. În anexa 2 apare Planul-cadru de învățământ pentru învățământul gimnazial, clasele a V-a – a VIII-a pentru elevii care frecventează unități de învățământ cu predare în limba română, iar anexa 3 conține Planul-cadru de învățământ pentru învățământul gimnazial cu predare în limbile minorităților naționale și pentru învățământul gimnazial pentru școlile sau clasele cu elevi aparținând minorităților naționale care studiază limba română.

13. Dacă se compară cele două anexe din punct de vedere al limbilor moderne, se observă că din Anexa 3 s-a omis limba modernă 2, fiind prevăzut doar studiul unei singure limbi moderne. Prin urmare copiii care frecventează școli cu predare în limbile minorităților nu au limba modernă 2 ca disciplină obligatorie de studiu, existând după tabel o mențiune „a doua limbă modernă poate fi studiată în cadrul CDS (CDS = curriculum la decizia școlii). Se poate cere studiul celei de-a doua limbi moderne, dar din moment ce nu este disciplină obligatorie, multe școli vor renunța la ea, pentru că procedura CDS este una complicată, ce presupune adunarea tuturor semnăturilor părinților și copiilor, sau poate apărea situația ca într-un an școlar să se ceară studiul limbii moderne 2, dar în alt an nu, astfel neputându-se asigura continuitatea studiului limbii moderne.

14. Pe de altă parte, copiii care aparțin majorității li se garantează dreptul la învățarea a două limbi moderne, ceea ce copiilor maghiari, germani, sârbi, ucraineni, turci etc. nu. De altfel, limba modernă 2 apare în toate anexele de plan cadru ale ordinului (anexa 2, anexa 4 - anexa 7), cu excepția anexei 3. La momentul publicării spre dezbatere publică pe site-ul ministerului a variantelor de plan-cadru pentru învățământul gimnazial, cel pentru minorități nu a fost postat, dându-le de înțeles petenților că și copiii minoritari vor avea aceleași drepturi ca și elevii din școlile cu predare în limba română și că și ei vor putea studia la școală, gratuit, 2 ore/săptămână, a doua limbă modernă, așa cum este cazul limbii moderne 1.

15. Prin adresa înregistrată sub nr. 1949/04.04.2018/2008/06.04.2017, ca răspuns la punctul de vedere al părții reclamate, petenții doresc ca limba 2 să apară ca disciplină obligatorie în orarul copiilor și să nu li se ia dreptul de a învăța la școală obligatoriu și gratis două limbi moderne.

16. Prin concluziile scrise, petenții susțin că nu pot accepta „soluția tehnică” găsită de „grupul de lucru” din minister, adică scoaterea celor 2 ore/săptămână de la limba modernă 2 din planul-cadru. Au cunoștință că la secția maghiară sunt mai multe ore, din cauză că studiul limbii și literaturii maghiare i se alocă 4 ore/săptămână. Se solicită ca

instituțiile și autoritățile abilitate să corecteze planul-cadru prin introducerea limbii moderne 2 ca disciplină obligatorie, din clasa a V-a până în clasa a VIII-a, în anexa nr. 3 din Ordinul MENCS nr. 3590/05.04.2016.

Susținerile părții reclamate

17. Prin punctul de vedere emis de partea reclamată, înregistrat sub nr. 1919/04.04.2018, se invocă excepția de necompetență materială a C.N.C.D. și respingerea sesizării ca inadmisibilă.

18. Ordinul nr. 3590/2016 privind aprobarea planurilor cadru de învățământ pentru învățământul gimnazial, a fost emis în baza prevederilor Legii educației naționale nr. 1/2011 și în baza hotărârii Guvernului nr. 44/2016 privind organizarea și funcționarea MENCS.

19. Prin Decizia nr. 997/2008 a Curții Constituționale s-a admis excepția de neconstituționalitate a art. 20 din O.G. nr. 137/2000, considerând că, în măsura în care s-ar admite că pe calea controlului jurisdicțional prevăzut de O.G. nr. 137/2000 CNCD poate să constate existența unor situații discriminatorii ce își au izvorul direct în conținutul unui text de lege, s-ar pune în discuție legitimitatea C.N.C.D. de a înlătura consecințele faptelor discriminatorii, prin hotărâri ce pot duce, în ultimă instanță, la încetarea aplicabilității unor dispoziții de lege și chiar aplicarea unor alte texte de lege, încălcându-se principiul separației puterilor în stat prin interferarea în atribuțiile legislativului, dar și ale Curții Constituționale.

20. Astfel se consideră că sunt pe deplin aplicabile dispozițiile C.C.R. în ceea ce privește competența C.N.C.D. de a califica din punct de vedere legal un act administrativ, acest atribut aparținând exclusiv instanțelor judecătorești de contencios administrativ. C.N.C.D. nu are competența de a cenzura din punct de vedere legal O.M.E.C.S. nr. 3590/2016, acest ordin având caracter de act administrativ – normativ și este suspus controlului de legalitate exercitat de către instanțele de contencios administrativ competente.

21. Raportat la prevederile O.G. nr. 137/2000, situația prezentată de către petenți nu se încadrează în prevederile O.G. nr. 137/2000 deoarece nimeni nu beneficiază de un tratament preferențial, legea fiind aplicată tuturor în același mod.

22. Planul cadru a fost elaborat de către un grup de lucru numit de ministrul educației naționale și validat de către o comisie de validare.

23. Neincluderea în trunchiul comun a limbii moderne 2 în planul-cadru de învățământ pentru învățământul gimnazial cu predare în limbile minorităților naționale poate să ridice problema nerespectării principiului egalității șanselor, care are în vedere obligativitatea învățământului general în măsură să asigure elevilor accesul nediscriminatoriu la parcursul școlar. În realitate, planul cadru asigură un echilibru al alocărilor orare între disciplinele de trunchi comun și disciplinele specifice învățământului în limbile minorităților naționale, potrivit opțiunii elevilor/familiei.

24. Având în vedere nivelul de vârstă, un număr de 26-28 ore/săptămână la clasa a V-a, respectiv 31-34 ore/săptămână la clasa a VIII-a ajunge pentru învățământul în limbile minorităților naționale la 28-30 ore /săptămână la clasa a V-a, respectiv 33-36 ore/săptămână la clasa a VIII-a prin studiul limbii materne (4 ore/săptămână în toți anii de studiu) și al istoriei și tradițiilor minorităților naționale (1 oră/săptămână la clasele v VI-a și a VII-a). Aceste discipline sunt studiate ca discipline de trunchi comun.

25. Prin includerea limbii materne, numărul total de ore din aria curriculară Limbă și comunicare ar fi crescut în comparație cu planul cadru pentru învățământul de masă cu 4 ore/săptămână. Soluția tehnică identificată a fost aceea de a micșora această creștere la doar 2 ore/săptămână prin reconsiderarea modului de studiu al disciplinei limba modernă 2 (transferul din trunchiul comun în curriculumul la decizia școlii).

26. Se precizează că nu există nici o diferență de statut între orele din trunchiul comun și cele din curriculumul la decizia școlii, cele din urmă având chiar rolul de a asigura șanse egale și o adaptare cât mai bună a curriculumului național la nevoile elevilor.

V. Motivele de fapt și de drept

27. **În fapt**, Colegiul director reține că petenții reclamă la C.N.C.D. faptul că Anexa 3 la Ordinul M.E.N.C.S. nr. 3590/05.04.2016 privind aprobarea planurilor-cadru de învățământ pentru învățământul gimnazial are caracter discriminatoriu, având în vedere faptul că elevii nu au dreptul de a studia în regim obligatoriu limba modernă 2.

28. **În drept**, Colegiul director trebuie să aprecieze în ce măsură obiectul sesizării este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, potrivit atribuțiilor și domeniului de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, iar art. 63 din Procedura Internă de Soluționare a Petițiilor și Sesizărilor, prevede: „(1) Colegiul director se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond care nu mai necesită, în tot sau în parte, analizarea în fond a petiției”.

29. Astfel, Colegiul urmează a analiza excepția de necompetență materială a C.N.C.D. invocată de către partea reclamată.

30. Astfel, O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, la art. 2 alin. 1 prevede: *„Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.*

31. În consecință, se poate considera discriminare:

- o diferențiere;
- bazată pe un criteriu;
- care atinge un drept;
- să fie justificat.

32. În conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) în domeniu, diferența de tratament devine discriminare atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că, pentru ca o asemenea încălcare să se producă *„trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă”*. CEDO a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate (ex.: **Fredin împotriva Suediei**, 18 februarie 1991; **Hoffman împotriva Austriei**, 23 iunie 1993, **Spadea și Scalabrino împotriva Italiei**, 28 septembrie 1995, **Stubbings și alții împotriva Regatului Unit**, 22 octombrie 1996).

33. În considerarea incidenței obiectului petiției în câmpul de aplicare al O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul director apreciază că speța

de față nu intră sub incidența Deciziei nr. 997 din 7 octombrie 2008 a Curții Constituționale, în consecință respinge excepția de necompetență materială a C.N.C.D. invocată de partea reclamată.

34. Abrogarea, prin Ordinul MEC nr. 4828/2018 pentru modificare și completarea Ordinului MENCS nr. 3590/2016, a prevederilor prin care studiului limbii moderne 2 să fie opțională, dovedește faptul că reclamatul, a constatat caracterul discriminatoriu al respectivelor norme.

Față de cele de mai sus, în temeiul art.20 alin.(2) din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Se respinge excepția de necompetență a CNCD invocată de către partea reclamată.
2. Clasarea dosarului, având în vedere că plângerea rămâne fără obiect deoarece prin Ordinul MEC nr. 4828/2018 pentru modificare și completarea Ordinului MENCS nr. 3590/2016 la anexele 2-7, se abrogă „*”
3. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare cu modificările și completările ulterioare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

DINCĂ ILIE – Membru

GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

POPA CLAUDIA – Membru

SANDU TATIANA VERONICA – Membru

Motivată și tehoredactată I.D./F.L.I.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare cu modificările și completările ulterioare, republicată și Legii nr.554/2000 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.